

Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

Й.Р. Гілецький

ГЕОГРАФІЯ

Україна у світі: природа, населення

Практичні роботи і дослідження **8 клас**

учня (учениці) _____ класу

Назва навчального закладу

Прізвище та ім'я

*Схвалено комісією з географії
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 911.2
ББК 26.82.(4 Укр)
Г84

Рецензенти:

доктор географічних наук, професор Львівського
національного університету ім. І. Франка

І.І. Ровенчак

вчитель географії загальноосвітньої школи № 5 м. Івано-Франківська, вчитель-методист

М.М. Богович

*Схвалено комісією з географії Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України (лист № 2.1/12-Г-389 від 14.06.2016 р.)*

Гілецький Й.Р.

Г84 Географія. Україна у світі: природа, населення : практичні роботи і дослідження. 8 кл. / Й.Р. Гілецький. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2016. — 56 с.

ISBN 978-966-10-4642-8

Видання містить детально опрацьовані алгоритми виконання усіх передбачених навчальною програмою практичних робіт, контурні карти для нанесення вказаних у ній об'єктів, фрагменти топографічних карт, таблиці статистичних даних, деякі інші графічні матеріали, які покликані допомогти виконати завдання роботи. Також подані рекомендації щодо виконання передбачених програмою досліджень. Роботи та дослідження укладені за розділами і темами програми. Для вирішення деяких відносно складних для учнів завдань практичних робіт у кінці видання є додатки, де подані зразки розв'язку подібних завдань, а також додаткові завдання для самостійного опрацювання.

Користуючись цим посібником, учні матимуть змогу більш чітко організувати свою навчальну діяльність та значно менше витратити часу й зусиль на виконання практичних робіт і досліджень. Використання усього навчально-методичного комплексу (підручник, атлас, робочий зошит та збірник тестових завдань) дозволить забезпечити високий ступінь оволодіння навчальним матеріалом.

УДК 911.2
ББК 26.82(4 Укр)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва*

Навчальне видання

ГІЛЕЦЬКИЙ Йосип Романович

ГЕОГРАФІЯ. УКРАЇНА У СВІТІ: ПРИРОДА, НАСЕЛЕННЯ
ПРАКТИЧНІ РОБОТИ І ДОСЛІДЖЕННЯ
8 клас

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Донара Пендзей, Василь Герасимчук*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Івана Бліща*

Підписано до друку 12.08.2016. Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 6,51. Умовн. фарбо-відб. 13,02.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

ЯК ПРАЦЮВАТИ З ПОСІБНИКОМ

Шановні учні! Посібник містить детальні інструкції та необхідну інформацію для виконання практичних робіт, які передбачені навчальною програмою. Більш усвідомлено та оперативно виконувати практичні роботи вам допоможе сформульована мета, перелік необхідного обладнання, детальний опис кожного кроку виконання роботи, а також вказівки, про що має йтися у висновку практичної роботи. Дуже зручними є відповідні контурні карти, розміщені біля опису, а також таблички для записів порівняльної характеристики тощо. Всі завдання подано в посібнику, але учитель може вказати інші об'єкти чи дані для їхнього використання у роботі.

Упоратись із завданнями розрахункового характеру вам допоможуть додатки, де вміщено приклади розв'язування завдань, додаткові рекомендації та різноманітні задачі. Для досліджень будуть слушними деякі вказівки, а можливо, й знадобляться алгоритми виконання подібних завдань.

РОЗДІЛ 1 ГЕОГРАФІЧНА КАРТА ТА РОБОТА З НЕЮ

Практична робота 1. Визначення напрямків, відстаней, площ, географічних і прямокутних координат, висот точок за топографічною картою

Мета: сформувати вміння і навички визначати на топографічній карті кути напрямків, відстані, площі, географічні та прямокутні координати, висоти точок.

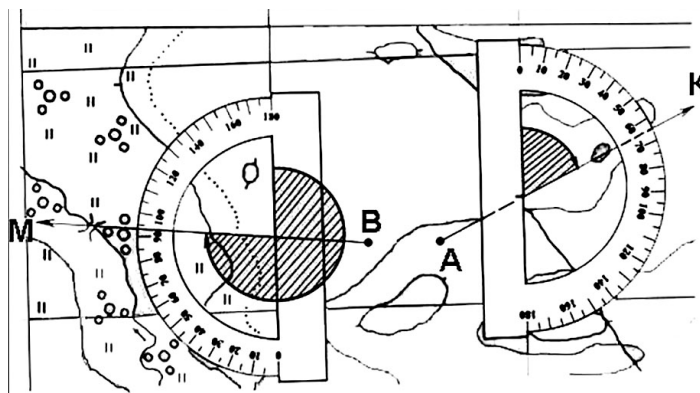
Обладнання: навчальна топографічна карта, лінійка, транспортир, олівці.

ХІД РОБОТИ

Визначення кутів напрямів

1. Кут між північним напрямком вертикалі кілометрової сітки і напрямком на предмет, виміряний за ходом годинникової стрілки, називають _____ і позначають буквою _____.

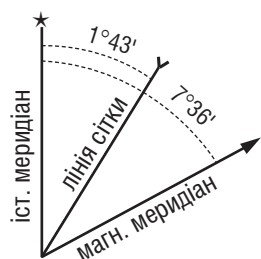
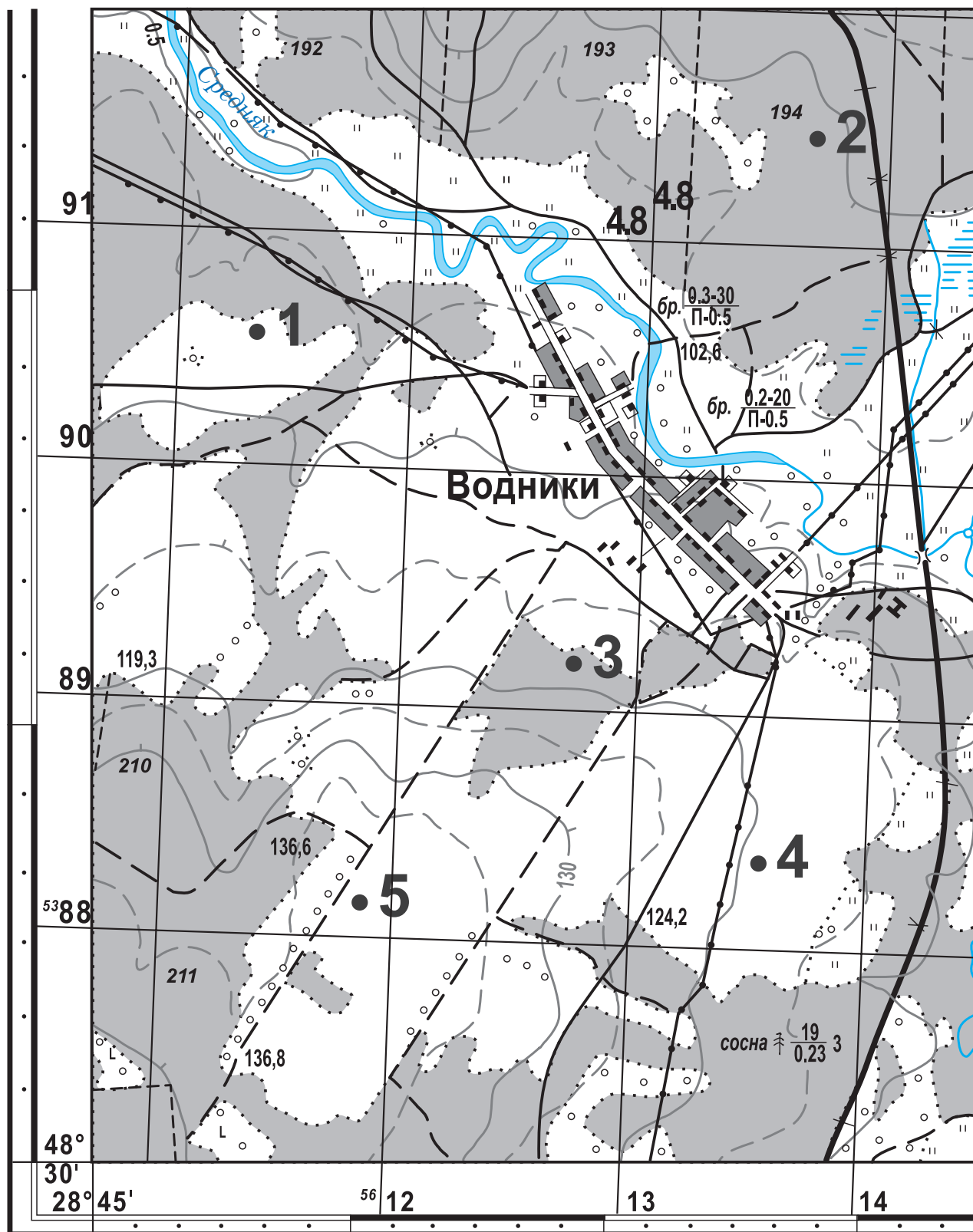
2. Визначимо дирекційний кут з точки на точку на фрагменті топографічної карти (мал. 2). Для цього: 1) з'єднаємо за допомогою лінійки точки прямолінійним відрізком; 2) визначимо у точці перетину прямої з будь-якою з вертикалей кілометрової сітки за допомогою транспортира кут між північним напрямом вертикалі та напрямом прямої з початкової точки на кінцеву за ходом годинникової стрілки (див. мал. 1).

Мал. 1. Вимірювання дирекційних кутів: менших за 180° — AK та більших за 180° — BM

3. Пригадаємо, що кут між північним напрямком географічного меридіана і напрямком на предмет, виміряний за ходом годинникової стрілки, називають _____ і позначають _____. Кут між північним напрямком стрілки компаса і напрямком на предмет, виміряний за ходом годинникової стрілки, називають _____ і позначають _____.

4. Розглянувши схему кутів напрямків, яку подано в нижній частині фрагмента карти, встановіть величину (у цілих градусах без хвилин градусної міри) кута зближення меридіанів _____ та кута магнітного схилення _____.

1:25 000

в 1 сантиметрі 250 метрів

м 1000 750 500 250 0 1 км

Суцільні горизонталі проведені через 10 метрів

Мал. 2. Фрагмент топографічної карти аркуша М-35-130-А

Визначення площ

9. На даній карті клітинка розміром 1 см * 1 см матиме площу 1 см². На місцевості це означатиме 1 км * 1 км = _____.

10. Визначте площу лісу в околицях села Водники, якщо він займає 1,5 клітинки кілометрової сітки даної карти. Для цього площу у см² помножимо на масштаб площ. Отже: _____ см² * 1 км²/см² = _____.

Визначення географічних і прямокутних координат за топографічною картою

11. Визначимо географічні координати точки на фрагменті топографічної карти (мал. 2). Для цього: 1) визначимо за допомогою лінійки відстань від нижньої основи фрагмента карти, який обмежує картографічне зображення, до точки....; 2) спроектуємо цю відстань на бічну хвилинну рамку (розташована на 2 мм правіше від зовнішньої рамки — мал. 5); 3) беручи до уваги, що кожен світлий і темний відрізок хвилинної рамки становить 1', а кожна крапочка відповідає 12" градусної міри, визначаємо географічну широту (Φ)

Φ = _____° _____' _____" пн. ш.;

12. Аналогічним способом, спроектувавши точку на нижню основу хвилинної рамки, визначаємо географічну довготу (Λ).

Λ = _____° _____' _____" сх. д.

13. Визначимо прямокутні координати точки на фрагменті топографічної карти (мал. 2). Для цього: 1) визначимо за допомогою лінійки відстань до точки від нижньої щодо неї горизонталі кілометрової сітки (мал. 6); 2) помноживши на величину іменованого масштабу, визначаємо відстань у метрах; 3) зчитуємо повну величину координати X:

X = _____

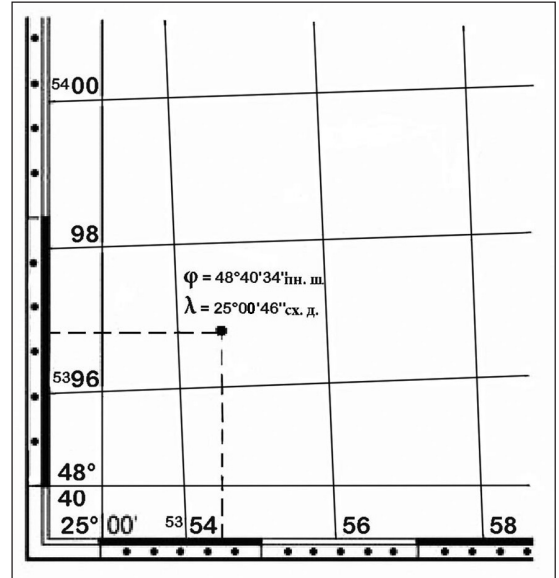
14. Аналогічним способом визначаємо відстань до точки лівішої щодо неї вертикалі сітки:

Y = _____.

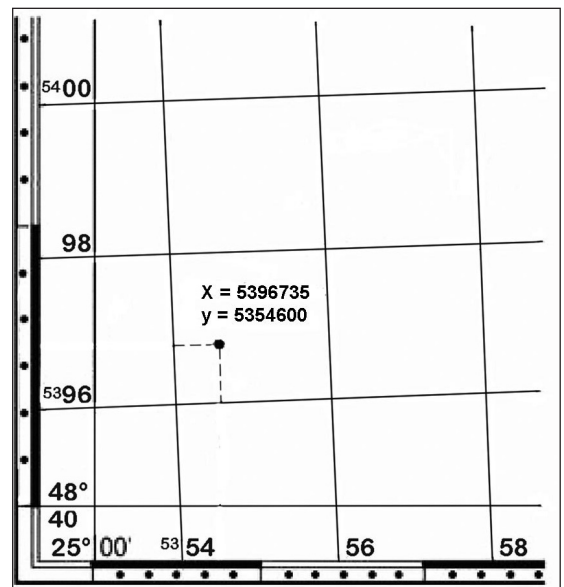
Визначення висот точок за топографічною картою

15. Визначте висоту точки Для цього встановіть, між горизонталями якої абсолютної висоти вона розташована. Беручи до уваги, що суцільні горизонталі проведено через 20 м, з'ясуйте, яку абсолютну висоту має задана точка:

H = _____

Мал. 5. Визначення географічних координат

Мал. 6. Визначення прямокутних координат точки

Дослідження:

Прокладання маршрутів за топографічною картою та їхнє обґрунтування

1. Зобразіть на картосхемі оптимальний, з вашої точки зору, маршрут від точки 1 до точки 5.
2. Розбийте маршрут на умовні три-чотири відтинки й опишіть, які будуть умови їхнього проходження. Насамперед беріть до уваги можливість використання шляхів сполучення, зручність орієнтування, наявність та стрімкість підйомів і спусків, імовірність чинників ускладнення шляху (болота, річки) та способи їх подолання. Знайдіть ще інші аргументи на користь доцільності прокладеного маршруту.